

SIVILOMBUDET

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Vår referanse
2023/2552

Deres referanse

Vår saksbehandler
Anders Eldor Boye

Dato
13.08.2024

Sivilombudets sak om innsyn i klagesak om innføring i Sametingets valgmanntall

Sivilombudet viser til vedlagt uttalelse 23. november 2023 og påfølgende korrespondanse med Sametingsrådet.

I uttalelse 23. november 2023 (SOM-2023-2552) kom ombudet blant annet til at flere opplysninger som fremgår av en klagesak om innføring i Sametingets valgmanntall kan være omfattet av taushetsplikten om «noens personlige forhold», blant annet opplysninger om de innførtes familie- og hjemforhold, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1. Ombudet kom også til at opplysningene som legges ut til offentlig ettersyn ikke er omfattet av taushetsplikten, herunder navnene på dem som står i manntallet. Sametingsrådet ble bedt om å behandle saken på nytt.

Sametingsrådet vurderte saken på nytt 20. desember 2023. I den nye vurderingen fastholdt Sametingsrådet at det ikke skal gis innsyn i opplysningen om at noen har blitt eller har begjært seg innført i Sametingets valgmanntall. I brev 21. mars 2024 holdt ombudet fast ved standpunktet som kom til uttrykk i uttalelsen. Ombudet var uenig i blant annet Sametingsrådets argumentasjon knyttet til betydningen av reguleringen i folkeregisterloven og av forskriftsreguleringen av tilgangen til eksemplarer av manntallet som sådan. Ombudet tok også opp betydningen av forskriftens regulering av utlegging av valgmanntallet til offentlig ettersyn. Sametingsrådet ble bedt om å behandle saken på nytt.

I Sametingsrådets nye vurdering 26. april 2024 opprettholdt Sametingsrådet at de mente opplysninger om tilknytning til Sametingets valgmanntall ved krav om innsyn i klagesak om innføring i valgmanntallet, er taushetsbelagte opplysninger etter forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1. Sametingsrådet tok til etterretning ombudets redegjørelse om at folkeregisterloven § 9-1 ikke vil være gjeldende for Sametingets behandling, men mente samtidig at forarbeidene til folkeregisterloven var relevante fordi hensynene bak at opplysningene er taushetsbelagt etter folkeregisterloven ville ha vært gjeldende også før folkeregisterloven og dens forarbeider ble utarbeidet.

Sametingsrådet redegjorde videre for hvordan utleggingen av Sametingets valgmanntall i praksis skjedde, og argumenterte for at måten dette skjedde på ikke ga grunn til å

konkludere med at «ingen berettiget interesse tilsier» at opplysninger om bl.a. hvem som står i mantallet, skal holdes hemmelig, se forvaltningsloven § 13 a nr. 3.

I uttalelsen 23. november 2023 skrev ombudet (avsnitt 22-24):

«En innføring i Sametingets valgmanntall vil blant annet gi stemmerett til et folkevalgt organ (Sametinget). Hvem som har rett til å delta i valg av Sametinget, med de oppgaver og fullmakter det er gitt, er i utgangspunktet noe allmennheten har en berettiget interesse i å vite. ...

Lovgiver har dessuten lagt til grunn at allmenheten har en legitim interesse i innføringen i Sametingets valgmanntall gjennom å forskriftsfeste at valgmanntallet skal legges ut til offentlig ettersyn. Etter forskrift om valg til Sametinget § 8 skal manntallet legges til offentlig ettersyn så snart som mulig og ligge ute til og med valgdagen i årene det er valg til Sametinget, kommunestyret eller fylkesting.

At sametingsmanntallet legges ut til offentlig ettersyn en periode, innebærer etter ombudets mening at opplysningene neppe kan sies å være gitt i noe som minner om et betroelsesforhold, eller er opplysninger lovgiver har ment skal være taushetsbelagt.»

Sivilombudet merker seg at Sametingsrådet er uenig i dette. Videre argumenterer Sametingsrådet for at også dersom opplysningene anses som noens personlige forhold, vil ikke unntaket i forvaltningsloven § 13 a nr. 3. kunne brukes. Sametingsrådet er uenig i betydningen av utleggingen av manntallet i forbindelse med valg. Det gjelder både betydningen det har for om det foreligger et «personlig forhold» etter forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1 eller om unntaksregelen i § 13 a nr. 3 kan brukes. Ombudet har bare tatt stilling til det første av disse to spørsmålene.

Sivilombudet merker seg at Sametingsrådet fastholder sitt syn, og oppfatter at dette gjelder både forståelsen av gjeldende rett, men synes også å være et uttrykk for hvordan Sametingsrådet mener reglene bør være.

Sametingsrådets svar til Sivilombudet, har ikke endret ombudets syn på gjeldende rett. Ombudet fastholder sitt syn i saken, men ser ikke at det er hensiktsmessig med ytterligere behandling av saken hos ombudet.

Derimot mener ombudet det er grunn til å gjøre Kommunaldepartementet kjent med Sametingsrådets syn. Det er uheldig om Sametingsrådet har en praksis ved innsynsbegjæringer som etter ombudets syn ikke er i tråd med regelverket. Samtidig bør hvilke regler som skal gjelde innsyn i opplysninger om registrering i samemantallet, være avklart med Sametinget. Ombudet gjør derfor departementet oppmerksom på behovet for å klargjøre om disse opplysningene skal være omfattet av taushetsplikten eller ikke, jf. sivilombudsloven § 25 tredje ledd. I hvilket omfang det må eller bør inkludere konsultasjoner med Sametinget, må departementet vurdere.

Hanne Harlem
sivilombud

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift.

Kopi til:

SAMEDIGGI / SAMETINGET - Sametingsrådet	Ávjovárgeaidnu 50	9730	KARASJOK
Ref.: 23/25			
Marie Elise Nystad - NRK	Njoammelluodda 19	9520	KAUTOKEINO